

2011-11-11
Dnr 43-2011:3143

Hörby kommun
Rektorn vid Frostaskolan 7-9

Beslut för grundskola

efter tillsyn av Frostaskolan 7-9
i Hörby

Tillsyn av Frostaskolan 7-9

Helhetsbedömning

Skolinspektionen genomför tillsyn i Hörby under period, Hösten 2011 . Vid tillsynen besöker Skolinspektionen samtliga skolenheter i kommunen. Frostaskolan 7-9 besöktes av Skolinspektionen mellan den 13 september 2011 och den 14 oktober 2011.

Vid tillsynen 2006/2007 var Frostaskolan en F-9-skola. Det fanns några brister och förbättringsområden som gällde verksamheten i årskurserna 7-9. Skolans likabehandlingsplan var inte fullgod och det systematiska värdegrundsarbetet behövde förbättras. Även förbättringar angående elevinflytande, likvärdig betygssättning, elevernas kunskap om kursplanemålen och arbetsmetoder för elever i behov av stöd behövde skolan ta itu med. Några av områdena kvarstår att hitta lösningar på och några områden hänför mer till den skolenhet som nu är Frostaskolan F-6.

När Frostaskolan fick en ny rektor under våren 2010 hade skolan, enligt både statistik och egen utsago, två stora problem som man var tvungen att omedelbart ta itu med. Dels var värdegrundsklimatet dåligt och det fanns en utbredd oro och otrygghet, dels var kunskapsresultaten svaga och behövde förbättras. Den tillträdande rektorn fick av förvaltningen och nämnden för Hörby skolor uppdraget att förbättra just värdegrundsklimatet och kunskapsresultaten. Den nu genomförda regelbundna tillsynen visar att skolenheten lyckats vända trenden och skapat ett väsentligt bättre klimat på skolan och kunskapsresultaten är också något bättre. Rektor och skolenhetens personal har tillsammans med eleverna skapat en bättre miljö för lärande. En bärande princip för skolenheten är handla snabbt ifråga om kränkningar, s.k. nolltolerans. Fortfarande kan det finnas tendenser till oro av och till, men alla i skolenhetens personal omfattas av en vilja att agera snabbt under rektors ledning och därmed förhindra att oron eskalerar. Inför läsåret 2011/2012 går man ytterligare vidare med ett utbildningspaket i värdegrundsfrågor.

När det gäller kunskapsresultaten har dessa förbättrats marginellt. En ökning från 70 procent 2010 till 77 procent 2011 av eleverna med fullständigt betyg bryter en trend sedan ett par år tillbaka, men. Resultatet är dock anmärkningsvärt låg fortfarande. Den genomsnittliga meritpoängen 2011 på 203 är också låg och behöver förbättras. Den stora förändringen är att det på skolenheten har blivit mer accepterat bland eleverna att försöka få bättre resultat. Både elever, lärare och rektorn uppfattar detta som en positiv kraft som vänder den tidigare uppfattningen om att det var fullt att sträva efter bra resultat.

Personalen har under året kompetensutvecklats i fråga om den nya lagstiftningen på skolans område och har skaffat sig goda kunskaper om den nya läroplanen.

Inför den hösttermin som påbörjats har ytterligare insatser påbörjats och skolenheten har skaffat sig system för att ta itu med kvarstående problem. Skolinspektionen pekar i denna tillsyn på ett antal områden som huvudmannen måste åtgärda för att förbättra elevernas måluppfyllelse. Mot denna bakgrund fattar Skolinspektionen följande beslut:

Beslut

Föreläggande

De beskrivna bristerna som Skolinspektionen konstaterat vid tillsynen av Frostaskolan 7-9 i Hörby måste åtgärdas för att huvudmannen ska uppfylla författningarnas krav och eleverna därmed ska få den utbildning de har rätt till.

En utförligare redogörelse av konstaterade brister finns nedan under rubriken *Skäl för beslut*.

Skolinspektionen förelägger med stöd av 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Hörby kommun att senast tre månader efter att kommunbeslutet meddelats avhjälpa påtalade brister genom att vidta nedanstående åtgärder.

De vidtagna åtgärderna ska samma dag skriftligen redovisas till Skolinspektionen.

Undervisning och lärande

Lärarna ger inte alla barn och elever den ledning och stimulans som de behöver i sitt lärande och sin personliga utveckling för att de utifrån egna förutsättningar ska kunna utvecklas så långt som möjligt enligt utbildningens mål.

Ni ska därför vidta åtgärder för att förbättra arbetet med Undervisning och lärande så att alla elever får en undervisning som stimulerar varje elev lärande och personliga utveckling utifrån deras behov och förutsättningar.

I detta ingår att:

- lärarna ska anpassa undervisningen efter elevers behov och förutsättningar (1 kap. 4 § skollagen, Lgr 11 1 Skolans värdegrund och uppdrag, En likvärdig utbildning, Lgr 11 2.2 Övergripande mål och riktlinjer, Kunskaper, riktlinjer/Lpo 94 1 Skolans värdegrund och uppdrag, En likvärdig utbildning, 2.2 Mål och riktlinjer, Kunskaper, riktlinjer)
- lärarna ska ge elever som lätt når kunskapskraven som minst ska uppnås ledning och stimulans för att nå längre i sin kunskapsutveckling (3 kap. 3 § andra meningen skollagen)

Grundläggande värden och inflytande

Eleverna ges inte möjlighet till ett aktivt inflytande över utbildningen

Ni ska därför vidta åtgärder för att förbättra arbetet med Grundläggande värden och inflytande så att eleverna får ett aktivt inflytande över undervisningens innehåll.

I detta ingår att:

– eleverna ska ha ett reellt inflytande på arbetssätt, arbetsformer och undervisningens innehåll (4 kap. 9 § skollagen, Lgr 11 1 Skolans värdegrund och uppdrag, Rättigheter och skyldigheter, 2.3 Övergripande mål och riktlinjer, Elevernas ansvar och inflytande, 2.8, Rektorns ansvar Lpo 94 1 Skolans värdegrund och uppdrag, Rättigheter och skyldigheter, 2.3 Mål och riktlinjer, Elevernas ansvar och inflytande, 2.8 Rektors ansvar).

Trygghet och en god miljö i övrigt

Vid skolenheten bedrivs inte ett målinriktat arbete för att motverka kränkande behandling av elever.

Ni ska därför vidta åtgärder för att förbättra arbetet med Trygghet och en god miljö i övrigt.

I detta ingår att:

– det finns inte för en plan mot kränkande behandling som anger vilka åtgärder som ska vidtas och hur de ska följas upp vid skolenheten (6 kap. 8 § skollagen).

Erbjudande av utbildning och uppföljning av elevens närvaro

Alla elever har inte lika tillgång till den utbildning som anordnas.

Ni ska därför vidta åtgärder för att förbättra arbetet med Erbjudande av utbildning och uppföljning av elevens närvaro så att skolan säkerställer att språkvalet används på det sätt som författningarna anger.

I detta ingår att:

– skolenheten säkerställer att eleverna erhåller språkval i enlighet med författningarna (9 kap. 5 § skolförordningen).

Omfattning och resurstillgång

För utbildningen saknas nödvändiga materiella resurser för att syftet med utbildningen ska kunna uppnås.

Ni ska därför vidta åtgärder för att förbättra arbetet med Omfattning och resurstillgång så att skolbiblioteket fungerar så som författningarna anger.

I detta ingår att:

– skolbiblioteket ska vara tillgängligt (2 kap. 36 § skollagen)

– skolbiblioteket ska ha tillgång till informationsteknik och andra medier (2 kap. 36 § skollagen)

Anmärkingar

Skolinspektionen har vid tillsynen konstaterat mindre allvarliga brister som måste åtgärdas för att eleverna ska få den utbildning de har rätt till. Huvudmannen ges därför en anmärkning.

En redogörelse av konstaterade brister finns nedan under *Skäl för beslut*.

Till följd av anmärkningarna ska Ni tre månader efter att kommunbeslutet meddelats vidta åtgärder för att rätta till bristerna och redovisa dessa åtgärder för Skolinspektionen.

Bedömning och betygssättning

Eleven och elevens vårdnadshavare informeras inte fortlöpande om elevens kunskapsmässiga och sociala utveckling

Avstående från ingripande

Vid tillsynen har även konstaterats brister för vilka Skolinspektionen avstår från ingripande i enlighet med 26 kap. 12 § skollagen. Enligt skollagen ska rektor tillse att kvalitetsarbetet ska ske under medverkan av lärare, övrig personal och elever. Även elevernas vårdnadshavare ska ges möjlighet att delta i arbetet. Rektorn på Frostaskolan 7-9 tillträdde 2010. Kvalitetsredovisningen för 2010 är beskrivande och visar fram skolenhetens verksamhet och resultat på ett tydligt sätt. Dokumentation och intervjuer visar dock att personalens medverkan i kvalitetsarbetet inte varit i enlighet med skollagens krav. Rektorn har därför, för innevarande år, gjort en plan för att kvalitetsarbetet ska involvera elever, personal och föräldrar. De inledande stegen i planen har redan tagits. Därför avstår Skolinspektionen från ingripande.

Skäl för beslut

Måluppfyllelse

Frostaskolans årskurs 7–9 har de senaste åren fokuserat på att eleverna ska förbättra sina kunskapsresultat. Efter att ha lämnat årskurs 9 på Frostaskolan kommer ca 90 procent av eleverna in på nationellt program, vilket är en ökning jämfört med tidigare år och trots att antagningskraven ökade inför höstterminen 2011. Trots ett medvetet och väl fungerande arbete med särskilt stöd redovisar skolan dock en stor andel elever som inte når målen i alla ämnen. En ökning från 70 procent 2010 till 77 procent 2011 av eleverna med fullständigt betyg bryter en trend sedan ett par år tillbaka. Andelen är dock anmärkningsvärt låg fortfarande. Den genomsnittliga meritpoängen 2011 på 203 är också låg och behöver förbättras. I statistiken från 2010 framgår att det är cirka 40 meritpoängs skillnad till flickornas fördel. Alla elever ges alltså fortfarande inte möjligheter att nå de kunskapskrav som minst ska uppnås i samtliga ämnen. Skolinspektionen pekar i detta beslut på några områden där skolenheten behöver vidta åtgärder för att förbättra elevernas kunskapsresultat.

De största framstegen skolenheten har gjort gäller att göra skolmiljön tryggare. Begreppet nolltolerans har varit verksamt. Både personal och elever upplever en markant förbättring under det senaste läsåret. Skolenheten har skapat goda rutiner för att upptäcka och förhindra kränkande behandling.

Föreläggande:

Bedömningsområde: Undervisning och lärande

Bedömning:

Lärarna ger inte alla barn och elever den ledning och stimulans som de behöver i sitt lärande och sin personliga utveckling för att de utifrån egna förutsättningar ska kunna utvecklas så långt som möjligt enligt utbildningens mål.

Motivering:

I skollagen och läroplanen finns reglerat att undervisningen ska anpassas efter elevernas behov och förutsättningar. Intervjuer med elever och lärare visar att det finns en variation bland lärarna hur man hanterar anpassningen efter elevernas behov. Vissa lärare stimulerar eleverna till att ständigt utmana sig själv medan andra lärare låter elever, som redan nått långt i kunskapsutvecklingen, vänta in kamrater som inkommit lika långt i sin kunskapsutveckling. Intervjuer visar också att elever, som redan klarat av kunskapskrav i ett ämne i årskurs 6 och därför fått arbeta vidare med kunskapskrav för årskurs 7, får börja om när de kommer till sin nya klass i årskurs 7. Därför förelägger Skolinspektionen huvudmannen att säkerställa att undervisningen anpassas ger eleverna möjligheter att nå så långt som möjligt in sin kunskapsutveckling.

Författning:

1 kap. 4 § skollagen, Lgr 11 1 Skolans värdegrund och uppdrag, En likvärdig utbildning,

Lgr 11 2.2 Övergripande mål och riktlinjer, Kunskaper, riktlinjer/Lpo 94 1 Skolans värdegrund och uppdrag, En likvärdig utbildning,

2.2 Mål och riktlinjer, Kunskaper, riktlinjer

3 kap. 3 § andra meningen skollagen

Bedömningsområde: Grundläggande värden och inflytande

Bedömning:

Eleverna ges inte möjlighet till ett aktivt inflytande över utbildningen

Motivering:

Skollagen anger att elever ska ges inflytande över utbildningen. Intervjuer med lärare och elever visar att det finns en stor variation mellan lärare i olika ämnen huruvida eleverna har ett inflytande över undervisningens innehåll. I vissa ämnen och för vissa lärare är läroboken det huvudsakligen styrande instrumentet medan det i några ämnen och för några lärare finns ett något större inflytande över innehållet i lektionerna. Inflytande över redovisningsformer och arbetsätt är generellt bättre, om än inte tillräckligt, än inflytandet över innehållet i utbildningen. Därför förelägger Skolinspektionen huvudmannen att tillse att elevernas inflytande över utbildningens innehåll förbättras.

Författning:

4 kap. 9 § skollagen,

Lgr 11 1 Skolans värdegrund och uppdrag, Rättigheter och skyldigheter,

2.3 Övergripande mål och riktlinjer, Elevernas ansvar och inflytande,

2.8 Rektorns ansvar / Lpo 94 1 Skolans värdegrund och uppdrag, Rättigheter och skyldigheter,

2.3 Mål och riktlinjer, Elevernas ansvar och inflytande,

2.8 Rektors ansvar

Bedömningsområde: Trygghet och en god miljö i övrigt

Bedömning:

Vid skolenheten bedrivs inte ett målinriktat arbete för att motverka kränkande behandling av elever.

Motivering:

Skollagen föreskriver att det ska bedrivas ett målinriktat arbete mot kränkande behandling och att skolan ska ha en plan mot kränkande behandling som redogör för de åtgärder skolan avser påbörja eller genomföra under det kommande året. Intervjuer och dokumentation visar att Frostaskolans årskurs 7-9 under det senaste året har arbetat mycket med att förbättra värdegrundsklimatet på skolan. Detta arbete har varit ett prioriterat mål i arbetsplanen. Skolenheten har skapat goda rutiner för ingripande i akuta situationer och personal och elever upplever att det finns en god anda på skolan. Eleverna uppger att tryggheten har ökat väsentligt. För att skolenheten ska kunna gå vidare med detta arbete krävs en plan mot kränkande behandling enligt författningens krav. Gällande plan inbegriper hela Frostaskolan och det saknas en tydlig uppdelning i planen ifråga om insatser i F-6 eller årskurs 7-9. Den är heller inte tillräckligt konkret vad gäller åtgärder byggda på en kartläggning av nuläget. Frostaskolan 7-9 är nu en egen skolenhet och ska därför ha en egen plan mot kränkande behandling. Därför riktar Skolinspektionen en anmärkning mot huvudmannen.

Författning:

6 kap. 8 § skollagen

Bedömningsområde: Erbjudande av utbildning och uppföljning av elevens närvaro

Bedömning:

Alla elever har inte lika tillgång till den utbildning som anordnas.

Motivering:

I skollagen finns bestämmelser om vad som kan ingå i språkval. Intervjuer och verksamhetsbesök visar att i språkvalet svenska/engelska används tiden delvis till stöd i olika ämnen eller till läsläsning. Detta strider mot författningarnas reglering av språkvalet. Därför förelägger Skolinspektionen huvudmannen att tillse att bestämmelsernas om språkval följs.

Författning:

9 kap. 5 § skolförordningen

Bedömningsområde: Omfattning och resurstillgång

Bedömning:

För utbildningen saknas nödvändiga materiella resurser för att syftet med utbildningen ska kunna uppnås.

Motivering:

Skollagen anger att eleverna ska ha tillgång till skolbibliotek. Skolbiblioteket ska stödja elevernas lärande genom skönlitteratur, facklitteratur och moderna lärverktyg. I förarbetena till skollagen ges en utförligare beskrivning. Med skolbibliotek "avses en gemensam och ordnad resurs av medier och information som ställs till elevernas och lärarnas förfogande och som ingår i skolans pedagogiska verksamhet med uppgift att stödja elevernas lärande" (prop. 2009/10:165 sid. 283). Tillsynen visar att Frostaskolan 7–9 delar skolbibliotek med Frostaskolan F–6. Biblioteket ligger geografiskt mitt inne i en av skolbyggnaderna. Intervjuer visar att det inte är ekonomiskt möjligt att bemanna biblioteket och därför måste eleverna be en lärare öppna biblioteket om de vill komma åt information som finns i biblioteket eller om de vill låna böcker. Detta innebär att biblioteket ofta är stängt. Elevernas möjligheter att använda biblioteket är alltså starkt begränsade och därmed påverkas också elevernas lärande negativt. Skolbiblioteken ska ägna särskild uppmärksamhet åt barn och ungdomar genom att erbjuda böcker, informationsteknik och andra medier anpassade till deras behov för att främja språkutveckling och stimulera till läsning (9 § bibliotekslagen). Vid inspektörernas besök i biblioteket konstaterades även att biblioteket var dåligt försett med facklitteratur och att moderna lärverktyg som exempelvis datorer saknades. Därför förelägger Skolinspektionen huvudmannen att säkerställa att skolbiblioteket ges möjlighet att fungera som det stöd åt elevernas lärande som författningen avser.

Författning:

2 kap. 36 § skollagen

Anmärkning:

Bedömningsområde: Bedömning och betygssättning

Bedömning:

Eleven och elevens vårdnadshavare informeras inte fortlöpande om elevens kunskapsmässiga och sociala utveckling

Motivering:

Informationen till föräldrar vid utvecklingssamtalet ska, enligt skollagen, grunda sig på en värdering av hur eleven når kunskapskraven i läroplanen. I de individuella utvecklingsplanerna som Skolinspektionen tagit del av framgår vilka insatser som behövs för att eleven ska nå kunskapskraven. De skriftliga omdömena i de individuella utvecklingsplanerna avser dock inte enbart elevens kunskapsutveckling i förhållande till kunskapskraven utan även en bedömning hur eleven passar tider, om eleven har material med sig, uppför sig och om eleven ägnar sig åt störande prat. Om en skolenhet ger skriftliga omdömen om elevens utveckling i övrigt ska det framgå mot vilka mål i läroplanen elevens utveckling bedömts. De skriftliga omdömena ska varken innehålla be-

skrivningar eller värderingar av elevens personliga egenskaper. Därför riktar Skolinspektionen en anmärkning mot huvudmannen.

Författning:

10 kap. 12 § första stycket skollagen

Avstår från ingripande:

Bedömningsområde: Pedagogiskt ledarskap och utvecklingen av utbildningen

Bedömning:

Rektorn tar inte ansvar för skolenhetens resultat och för att det bedrivs ett systematiskt kvalitetsarbete vid skolenheten samt omsätter inte resultaten i åtgärder för att uppfylla de nationella målen.

Motivering:

Enligt skollagen ska rektor tillse att kvalitetsarbetet ska ske under medverkan av lärare, övrig personal och elever. Även elevernas vårdnadshavare ska ges möjlighet att delta i arbetet. Rektorn på Frostaskolan 7-9 tillträdde 2010. Kvalitetsredovisningen för 2010 är beskrivande och visar fram skolenhetens verksamhet och resultat på ett tydligt sätt. Dokumentation och intervjuer visar dock att personalens medverkan i kvalitetsarbetet inte varit i enlighet med skollagens krav. Rektorn har därför, för innevarande år, har gjort en plan för att kvalitetsarbetet ska involvera elever, personal och föräldrar. De inledande stegen i planen har redan tagits. Därför avstår Skolinspektionen från ingripande.

Författning:

4 kap. 4 § andra stycket skollagen

Bakgrund

Beskrivning av Frostaskolan 7-9

Frostaskolan ligger i Hörby tätort. Den består av två skolenheter, Frostaskolan F-6 och årskurs 7-9. Tidigare var Frostaskolan en sammanhållen enhet med förskoleklass och årskurserna 1-9 i grundskolan. Vissa gemensamma funktioner som matsal, idrottshall och slöjdsalar delas med Frostaskolan F-6. Skolenheten leds av en rektor.

I ärendets slutliga handläggning har deltagit Erik Mogård, Cecilia Rösténus och Lotta Kårlind.

På Skolinspektionens vägnar

Lotta Kårlind
Enhetschef

Tommy Månsson
Undervisningsråd

Bilagor:

Bilaga 1 Allmänt om tillsynen

Allmänt om tillsynen

Skolinspektionen genomför regelbundet tillsyn i alla kommuner för att granska skolväsendet. Tillsyn genomförs samtidigt i de fristående skolor som finns i kommunen.

Vid tillsynen tar Skolinspektionen ställning till i vad mån verksamheten ger förutsättningar för barn, ungdomar och vuxenstuderande att nå de nationella målen och bedömer om huvudmännen uppfyller de krav som författningarna ställer på verksamheten. Tillsynen fokuserar på sådana faktorer som har betydelse för en god lärandemiljö och för elevernas möjligheter att uppnå kunskapsmålen. Förutom att Skolinspektionen bedömer måluppfyllelsen inriktas tillsynen mot tre huvudområden: **Elevernas utveckling mot målen, ledning och utveckling av utbildningen** samt **enskild elevs rätt**.

Varje skola får efter besöket ett beslut där iakttagelser och bedömningar som rör den granskade skolan redovisas. För offentliga huvudmän sammanställs iakttagelser och bedömningar, som rör huvudmannens ansvar för utbildningsverksamheten i kommunen, i ett beslut (kommunbeslut). Kommunens förskoleverksamhet och verksamheten vid fritidshemmen redovisas i var sitt sammanfattande beslut.

Skolinspektionens granskning avser emellertid inte att ge en heltäckande bild av tillståndet i skolväsendet utan i vilken utsträckning huvudmannen, vid det aktuella granskningstillfället, avviker från de krav och förväntningar som uttrycks i skollag, läroplaner och övriga författningar som rör skolväsendet, inom de granskade områdena. Beskrivningarna och bedömningarna i besluten grundas på de dokument som huvudman och skolor lämnat samt på de iakttagelser och intervjuer som genomförts vid besök i verksamheten. Även annan information från Skolverkets nationella uppföljningssystem, eller som finns publicerad på annat sätt, har använts. Skolinspektionen använder olika tillsynsmetoder vilket innebär att besöken vid skolor och verksamheter kan variera avseende såväl omfattningen som av vilka grupper som intervjuas. Vid förskolor och fritidshem grundar sig inspektionen i huvudsak på intervjuer med personal, föräldrar och ledning.

Alla beslut kompletteras med en muntlig återrapportering av inspektörerna till företrädare för huvudmannen. Dessa ges också möjlighet att ta del av och lämna synpunkter på sakuppgifter i besluten.

Inom de områden där Skolinspektionen bedömt att det finns brister har huvudman och rektor eller förskolechef ett ansvar för att åtgärder vidtas. Med anledning av tillsynen ska huvudmannen till Skolinspektionen redovisa vilka åtgärder som har vidtagits i verksamheterna inom den tid och i den ordning som anges i beslutet.

Ytterligare information om den regelbundna tillsynen finns på Skolinspektionens webbplats (www.skolinspektionen.se/Tillsyn).